

Powiatowy Urząd Pracy

w Raciborzu

RAPORT OPISOWY ROCZNY ZA 2014r. „RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE RACIBORSKIM W 2014 ROKU”

RACIBÓRZ, Marzec 2015r.

*Raport opracowała:
Małgorzata Andrusyszyn
Pośrednik Pracy*

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Analiza bezrobocia w powiecie raciborskim.....	5
3. Analiza bezrobocia według zawodów	6
4. Analiza ofert pracy według zawodów	8
5. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	10
6. Wnioski	12

1. Wstęp

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu powiatu określonych przez Ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.). Począwszy od 2005 r. monitoring prowadzony jest według jednolitych zasad opracowanych przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej).

Monitorowanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, a dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym, oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Informacje o rynku pracy, które gromadzi powiatowy urzędy pracy, pozwolą w pewnym stopniu ocenić stan mobilności zawodowej osób zarejestrowanych jako bezrobotne oraz wymagania i predyspozycje pracodawców zatrudniających pracowników. Zebrane dane umożliwiają analizowanie rynku pracy i obecnych na nim zasobów ludzkich oraz stworzenie na tej podstawie rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Pod pojęciem **zawód deficytowy** rozumie się taki zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast **zawód nadwyżkowy** jest to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Poprzez zawód zrównoważony uważa się taki, który wskazuje równowagę na rynku pracy.

„Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie raciborskim w 2014r.” zawiera:

- analizę bezrobocia według zawodów; analiza obejmuje osoby bezrobotne rejestrujące się w **2014 r.**;
- analizę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według zawodów; analiza dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do powiatowego urzędu pracy w Raciborzu w **2014 r.**;
- analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o interpretację wskaźników intensywności nadwyżki (deficytu) dla zawodów w **2014r.**

Niniejszy ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych prowadzony został dla obszaru powiatu raciborskiego a czas badania objął okres od **1 stycznia do 31 grudnia 2014r.**

2. Analiza bezrobocia w powiecie raciborskim

Dynamika bezrobocia w powiecie raciborskim według stanu na dzień 31.12.2014r. przedstawia się następująco:

LP.	Bezrobotni wg. Kryteriów	Stan na dzień 31.12.2014	W tym kobiety
1.	Liczba bezrobotnych	2745	1670
2.	Bezrobotni wg. poziomu wykształcenia:		
	- wyższe	340	249
	- polic. i średnie zawodowe	605	412
	- średnie ogólnokształcące	215	155
	- zasadnicze zawodowe	768	409
	- gimnazjalne i podstawowe	817	445
3.	Bezrobotni wg. Wiek		
	- 18 – 24 lat	517	332
	- 25 – 34	763	556
	- 35 – 44	482	314
	- 45 – 54	525	297
	- 55 - 59	308	159
	- 60 lat i więcej	150	12

Źródło: Dane statystyczne PUP w Raciborzu

W końcu grudnia 2014 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie Pracy była niższa niż w końcu roku 2013 (stan na 31.12.2013r - 3126 osób ogółem w tym 1900 kobiet).

Od początku roku 2014 liczba bezrobotnych **spadła** o 381 osób.

Stopa bezrobocia w powiecie raciborskim kształtowała się na poziomie **7,6 %** i była niższa od średniej krajowej (11,5%) oraz województwa śląskiego (9,6%).

Wśród ogółu zarejestrowanych dominowały kobiety, które stanowiły 60,83 %.

Wśród zarejestrowanych przeważały osoby z wykształceniem:

- gimnazjalnym i podstawowym - 29,76 %
- zasadniczym zawodowym - 27,97 %
- średnie ogólnokształcące - 7,83 %
- polic. i średnie zawodowe - 22,04 %
- wykształcenie wyższe obecnie posiada 12,38 % zarejestrowanych bezrobotnych

Większość zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby młode do 34 roku życia – 46,63 % (w tym: przedział wiekowy 18-24 lata ogółem 517 osób tj. 18,83%), osoby w przedziale wiekowym 35 – 44 lata stanowiły 17,55 %, 45 – 54 lata stanowiły 19,12%. Ponadto zarejestrowano jeszcze jedną grupę osób bezrobotnych w przedziale wiekowym 55 – 60 lat i więcej, które stanowiły 16,68% ogółu bezrobotnych.

3. Analiza bezrobocia według zawodów

Najliczniejsze grupy zarejestrowanych bezrobotnych według zawodów i specjalności w powiecie raciborskim, stan w końcu grudnia 2014r.

LP.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	W tym				
			kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
				razem	kobiety	razem	kobiety
1	Bez zawodu	549	343	47	26	131	88
2	Pedagog	16	14	4	4	3	2
3	Technik budownictwa	23	8	0	0	7	3
4	Technik mechanik	35	6	0	0	9	4
5	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	35	32	6	5	11	11

6	Technik ekonomista	45	37	1	1	23	21
7	Technik prac biurowych	81	73	5	4	36	31
8	Kucharz	49	46	0	0	17	17
9	Kelner-Barman	30	29	7	7	6	6
10	Fryzjer	44	44	12	12	6	6
11	Sprzedawca	237	233	6	6	82	80
12	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	17	14	0	0	8	8
13	Murarz	53	2	1	0	22	1
14	Hydraulik	17	0	0	0	7	0
15	Malarz-tapeciarz	16	4	0	0	6	2
16	Malarz-budowlany	19	3	0	0	8	3
17	Ślusarz	61	0	1	0	25	0
18	Tokarz w metalu	22	5	0	0	10	2
19	Cukiernik	42	40	1	1	21	20
20	Stolarz	26	0	2	0	2	0
21	Krawiec	52	48	1	1	24	22
22	Szwaczka	16	16	0	0	7	7
23	Górnik eksploatacji podziemnej	24	0	1	0	13	0
24	Salowa	18	18	0	0	10	10
25	Sprzątaczką	39	39	0	0	20	20
26	Robotnik budowlany	34	0	0	0	10	0
27	Pakowacz	52	44	5	4	19	18

Źródło: Dane statystyczne PUP w Raciborzu

Najliczniejszą grupę wśród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Raciborzu w końcu grudnia 2014r. stanowiły **osoby bez zawodu** .

Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł **549** osób tj. **20 %** co oznacza, iż w dalszym ciągu prawie co piąta osoba zarejestrowana w raciborskim urzędzie pracy nie ma zawodu. W grupie tej **12,49 %** stanowią kobiety, a **4,77 %** osoby bezrobotne pozostające bez pracy powyżej 12 m-cy.

Wynikało to głównie z rejestracji po zatrudnieniu na czas określony, lub sezonowości wykonywanych prac.

Są to osoby, które ze względu na niskie kwalifikacje lub ich brak nie mogą znaleźć stałego zatrudnienia i tylko na czas zatrudnienia czasowego są wyłączeni z ewidencji osób bezrobotnych.

Pozostałe grupy osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. Urzędzie to osoby z konkretnymi, wyuczonymi zawodami posiadającymi wykształcenie : zawodowe, średnie lub wyższe. Głównie są to osoby podzielone na dwie grupy:

– osoby młode – absolwenci szkół nie posiadające stażu pracy, doświadczenia zawodowego;

- osoby długotrwale zarejestrowane , które nigdy nie pracowały w zawodzie wyuczonym lub ich zawód uległ już dezaktualizacji.

Spośród osób pozostających w ewidencji urzędu w końcu analizowanego okresu posiadających zawód największą populację stanowili **sprzedawcy** - **237** osób (8,63%).

Drugą, co do wielkości populację stanowili bezrobotni z zawodem **technik prac biurowych**- **81** osób (2,95%). Wśród nich było 36 osób zarejestrowanych dłużej niż 12 miesięcy. Równie liczną populację stanowią bezrobotni z zawodem: **ślusarz** - 61 osób, **murarz** – 53 osoby, **kucharz** - 49 osób, **krawiec** – 52 osoby.

4. Analiza ofert pracy według zawodów

W okresie objętym analizą tj. od stycznia do grudnia 2014r. najwięcej było zgłoszonych ofert pracy w następujących zawodach:

1. Technik administracji	- 112
2. Przedstawiciel handlowy	- 61
3. Technik prac biurowych	- 112
4. Inwentaryzator	- 60
5. Magazynier	- 56
6. Kucharz	- 43
7. Kelner	- 50

8. Robotnik gospodarczy	- 127
9. Sprzedawca	- 294
10. Pracownik ochrony	- 61
11. Murarz	- 34
12. Brukarz	- 108
13. Dekarz	- 40
14. Monter/składacz okien	- 128
15. Spawacz metodą MAG	- 52
16. Ślusarz	- 97
17. Kierowca samochodu ciężarowego	- 150
18. Operator urządzeń do produkcji wytrobów cukierniczych	- 50
19. Sprzątaczką	- 79
20. Robotnik budowlany	- 117
21. Pakowacz	- 128
22. Parkingowy	- 30

W okresie od stycznia do grudnia 2014r. do pośrednictwa pracy wpłynęło ogółem **3497** ofert pracy. Przeważały oferty pracy dla osób młodych, dyspozycyjnych, komunikatywnych, posiadających prawo jazdy/mile widziany własny samochód/ ze znajomością języka obcego i znajomością obsługi komputera, jeśli chodzi o mężczyzn to preferowane są osoby, które posiadają wyuczony zawód, doświadczenie zawodowe oraz uprawnienia.

Największe trudności ze znalezieniem pracy na naszym rynku pracy w dalszym ciągu mają osoby bez kwalifikacji zawodowych, dla których pracodawcy zgłaszają najmniej ofert pracy.

Duże trudności ze znalezieniem pracy mają kobiety, które ukończyły 50 lat bez względu na poziom wykształcenia i kwalifikacje, jak również osoby długotrwale zarejestrowane w Urzędzie Pracy bez względu na wiek i płeć.

Analiza sytuacji na naszym rynku pracy wskazuje, że największe szanse na podjęcie pracy mają właśnie osoby młode o stosunkowo wysokich kwalifikacjach, legitymujące się równocześnie przynajmniej kilkuletnim doświadczeniem zawodowym na stanowiskach pracy, o które się ubiegają.

Takich wymagań pracodawców – łącznie – nie spełniają absolwenci szkół ponadpodstawowych, dlatego bardzo często rejestrują się jako osoby bezrobotne, mimo braku uprawnień do zasilku.

Motywuje ich do tego możliwość skorzystania ze staży, przygotowania zawodowego dorosłych, skierowania na szkolenie – kurs, oraz otrzymania jednorazowych środków na otwarcie własnej działalności gospodarczej.

5. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizując zgłoszone oferty pracy w okresie od stycznia do grudnia 2014r. możemy stwierdzić, iż zawodami deficytowymi w powiecie raciborskim są:

1. Specjalista do spraw sprzedaży - zgłoszonych ofert pracy – 21,
zarejestrowanych osób – 2
2. Przedstawiciel handlowy- zgłoszonych ofert pracy – 61,
zarejestrowanych osób – 3
3. Inwentaryzator - zgłoszonych ofert pracy – 30,
zarejestrowanych osób - 1
4. Fizjoterapeuta - /brak zarejestrowanych osób bezrobotnych/
5. Technik mechanik maszyn i urządzeń - /brak zarejestrowanych osób bezrobotnych/
6. Recepcjonista - zgłoszonych ofert pracy – 9,
zarejestrowanych osób – 2
7. Listonosz - zgłoszonych ofert pracy – 18,
zarejestrowanych osób – 3
8. Robotnik gospodarczy - zgłoszonych ofert pracy – 127,
zarejestrowanych osób – 23
9. Zbrojarz - zgłoszonych ofert pracy – 13,
zarejestrowanych osób – 1
10. Brukarz - zgłoszonych ofert pracy – 108,
zarejestrowanych osób – 9
11. Tynkarz - zgłoszonych ofert pracy – 19,
zarejestrowanych osób – 1
12. Monter/składacz okien - zgłoszonych ofert pracy – 74,
zarejestrowanych osób – 8
13. Operator urządzeń do produkcji wyrobów cukierniczych -
– zgłoszonych ofert pracy – 50, zarejestrowanych osób – 7
14. Elektryk - zgłoszonych ofert pracy – 22,
zarejestrowanych osób – 4
15. Operator koparko - ładowarki - /brak zarejestrowanych osób bezrobotnych/
16. Aparatowy procesów chemicznych - /brak zarejestrowanych osób bezrobotnych/
17. Rewident taboru kolejowego - zgłoszonych ofert pracy – 8,
zarejestrowanych osób – 1
18. Kierowca ciągnika siodłowego - /brak zarejestrowanych osób bezrobotnych/
19. Kierowca samochodu ciężarowego - zgłoszonych ofert pracy – 150,
zarejestrowanych osób – 16
20. Kierowca operator wózków jezdniowych - zgłoszonych ofert pracy – 21,
zarejestrowanych osób – 3

21. Robotnik budowlany - zgłoszonych ofert pracy – 117,
zarejestrowanych osób – 72
22. Parkingowy - zgłoszonych ofert pracy – 30,
zarejestrowanych osób – 2
23. Pracownik ochrony - /brak zarejestrowanych osób bezrobotnych/

Analizując zgłoszone oferty pracy w okresie od stycznia do grudnia 2014r. możemy stwierdzić, iż zawodami nadwyżkowymi są:

	<u>Zarejestrowanych osób:</u>	<u>Zgłoszonych ofert pracy:</u>
1. Pedagog	16	0
2. Socjolog	10	0
3. Technik budownictwa	23	4
4. Technik żywienia i gospodarstwa domowego	35	1
5. Technik ekonomista	45	0
Technik elektryk	12	0
Terapeuta zajęciowy	11	0
6. Fryzjer	44	11
7. Kucharz	49	21
8. Sprzedawca	237	174
9. Technik handlowiec	15	6
10. Murarz	53	34
11. Hydraulik	17	1
12. Malarz budowlany	19	2
13. Malarz-tapeciarz	16	0
14. Tokarz w metalu	22	3
15. Cukiernik	42	3
16. Krawiec	52	4
17. Górnik eksploatacji podziemnej	24	0
18. Salowa	18	0
19. Sprzątaczk	30	7

6. Wnioski

Z przedstawionego raportu raciborskiego wynika, że w dalszym ciągu na lokalnym rynku pracy sytuacja pozostaje trudna i utrzymuje się przewaga zawodów nadwyżkowych nad deficytowymi. Trudność ta wynika nie tylko z tempa rozwoju gospodarki i przybywania miejsc pracy, które jest zbyt małe by wchłonąć większą część rejestrowanego bezrobocia, ale również ze struktury zawodowej samych bezrobotnych. Niedopasowanie posiadanego zawodu do potrzeb pracodawców, nieracjonalny system kształcenia, mało zróżnicowana oferta szkoleniowa – to tylko niektóre z przyczyn w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia. Obserwacja struktury i ruchu bezrobotnych w 2014r. pozwala wyróżnić kilka zawodów, które cechuje zarówno wysoki poziom bezrobocia, jak i duża skala napływu. Zawody te to przede wszystkim: sprzedawca, kucharz, murarz, ślusarz, krawiec, oraz zawody związane z ekonomią i administracją. W dyspozycji urzędu pracy pozostaje wiele ofert pracy, których nie można obsadzić, pomimo tego, że w ewidencji bezrobotnych figurują osoby o wskazanych kwalifikacjach. Powodami trudności lub niemożności w zrealizowaniu wolnych miejsc pracy są najczęściej: wiek, długotrwałe przerwy w zatrudnieniu, zdezaktualizowane uprawnienia i kwalifikacje zawodowe, a także długotrwałe bezrobocie.

Analizując zapotrzebowanie rynku pracy w odniesieniu do wykształcenia obserwuje się zwykłą tendencję ofert pracy dla osób z wykształceniem zawodowym oraz malejącą liczbę ofert dla osób z wykształceniem średnim i wyższym. Ponadto analizując dane za okres od stycznia do grudnia 2014r. możemy stwierdzić, iż bezrobocie w dalszym ciągu bardziej dotyka kobiety niż mężczyzn. Świadczy o tym wyższy poziom i natężenie zjawiska, mniejsza płynność i większe zagrożenie bezrobociem długotrwałym.

Ciągle najbardziej zagrożone bezrobociem są osoby młode w przedziale wiekowym 18 – 34 lata. Młodzi pracownicy otrzymują najniższe wynagrodzenia oraz są mniej chronieni przez prawo, co prawdopodobnie jest przyczyną tego zjawiska.

Ważne jest aby nie dopuścić do braku aktywności bezrobotnych, którzy łatwo w nią wpadają, ale bardzo trudno z niej wychodzą.

Podstawowym zadaniem tutejszego urzędu pracy w zapobieganiu zjawisku bezrobocia w powiecie raciborskim jest przede wszystkim odpowiednia analiza problemów lokalnego rynku pracy. Praca urzędu głównie opiera się na pomocy w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia zgodnego z kierunkiem wykształcenia lub skierowania na kurs celem przeszkolenia osoby bezrobotnej nie posiadającej wykształcenia lub przekwalifikowania. Ponadto tutejszy urząd pracy realizuje działania, celem których jest coraz lepsze dostosowanie usług rynku pracy do rosnących potrzeb w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy, są to min.: staże, szkolenia, przygotowania zawodowe dorosłych, wykonywanie prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych oraz skierowania do pracodawcy w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.